

ÎNCHEIERE

15 august 2024

mun. Chișinău

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

Completul de judecată, în componența:
Președinte, judecător
Judecători

Stela Procopciuc
Ion Malanciuc
Mariana Ursachi

examinând admisibilitatea recursului declarat de Vasile Negru,
în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Tatiana Negru împotriva lui Vasile Negru, intervenient accesoriu Direcția pentru Protecția Drepturilor Copiilor Buiucani, cu privire la desfacerea căsătoriei, stabilirea domiciliului copiilor minori, încasarea pensiei pentru întreținerea copiilor minori și autorizarea părăsirii teritoriului Republicii Moldova a copiilor minori,

și acțiunii reconvenționale depusă de Vasile Negru împotriva Tatiane Negru, cu privire la desfacerea căsătoriei, stabilirea domiciliului copiilor minori, încasarea pensiei pentru întreținerea copiilor minori autorizarea părăsirii teritoriului Republicii Moldova a copiilor minori,

împotriva deciziei din 11 octombrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins cerere de apel depusă de Vasile Negru și menținută hotărârea din 11 aprilie 2023 a Judecătoria Chișinău, sediul Centru și s-a admis parțial cererea de chemare în judecată,

constată:

La 28 iulie 2021, Tatiana Negru a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Vasile Negru, intervenient accesoriu Direcția pentru Protecția Drepturilor Copilului sect. Buiucani, cu privire la desfacerea căsătoriei, stabilirea domiciliului copiilor minori, încasarea pensiei pentru întreținerea copiilor minori și autorizarea părăsirii teritoriului Republicii Moldova a copiilor minori.

În susținerea cererii a indicat că, începând cu un an în urmă, soțul a început insistent să o constrângă financiar, psihologic și chiar fizic. Din căsnicie au 4 copii, dintre care 2 au atins majoratul, iar 2 sunt, la moment, minori - *****, anul nașterii *****, anul nașterii *****, anul nașterii *****, însă cu toate acestea, soțul neglijează mereu nevoile familiei și a copiilor.

A indicat că soțul nu este și practic nu a fost angajat cândva, activând în calitate de preot paroh la o biserică, nu are un salariu sau un venit stabil, întreținându-se doar din donațiile enoriașilor. Însă, donațiile enoriașilor nu-i ajung nici pentru nevoile sale, deoarece ea, lucrând oficial și având un salariu lunar, i-1 „confisca” în mod direct și îl cheltuia pe orice, dar nu pentru necesitățile stringente ale familiei. Respectiv, din salariul său trebuia să achite serviciile comunale, datoriile soțului, datoriile pe întreținerea și deservirea casei în care locuiesc, întreținerea minorilor prin achiziționarea medicamentelor, produselor, rechizite școlare și multe alte detalii, la care soțul nu participă.

Reclamanta a subliniat că mai gravă este atitudinea soțului față de copiii lor, ca tată, or, pe toți din familie îi consideră anormali, iar pe copiii majori îi numea „pierduți”, indiferent de faptul că copiii sunt bravo, cumiți, timizi, sânguincioși și foarte harnici. A susținut că, a încercat să salveze această căsnicie timp de 1 an de zile, prin diverse tentative de întreținere a unui comportament, relații bune, cel puțin prietenoase dacă nu de familie, însă aceste încercări s-au soldat cu eșec. Din cauza comportamentului agresiv din partea lui Vasile Negru, fapt constatat prin certificatul medico-legal, a fost eliberată ordonanță de protecție la 23 iulie 2021.

Din aceste considerente, reclamanta a subliniat că domiciliu copiilor minori urmează să fie stabilit cu dânsa și prin urmare să fie încasată de la Vasile Negru pensia de întreținere pentru copii minori.

Reclamanta a indicat că, copiii beneficiază de facilități sociale, au posibilitatea de a pleca în excursii, schimburi de experiențe, vacanțe la tabere de odihnă sau excursii culturale peste hotarele Republicii Moldova, astfel fiind protejat interesul primordial al copilului de a se dezvolta, fi educați, crește într-un mediu cultural bogat. Din acest considerent, copiii minori trebuie să beneficieze de posibilitate de a circula peste hotare, însă Vasile Negru poate în mod intenționat și răzbunător să nu permită copiilor să plece peste hotarele Republicii Moldova, fapt ce ar putea fi în detrimentul copiilor. Așadar, pentru evitarea unor asemenea situații, reclamanta a opinat că, este necesar ca minorilor să fie autorizată părăsirea Republicii Moldova fără acordul tatălui.

Reclamanta a solicitat desfacerea căsătoriei încheiate între Tatiana Negru și Vasile Negru încheiată la data de **** * și **** * cu Tatiana Negru, încasarea din contul lui Vasile Negru, în beneficiul reclamantei Tatiana Negru a pensiei de întreținere pentru îngrijirea copiilor minori până la atingerea majoratului, în sumă de 2600 de lei pentru fiecare copil minor, în total 5200 de lei pe de lună pentru ambii copii, începând cu data depunerii cererii de chemare în judecată și autorizarea părăsirii teritoriului Republicii Moldova de către copiii minori **** * și **** *, cu însoțirea mamei Tatiana Negru sau cu însoțirea unei alte persoane delegate de Tatiana Negru, fără permisiunea adițională a pârâtului, Vasile Negru, pentru o perioadă scurtă, la odihnă sau alte evenimente de agrement (excursii școlare, vizite culturale, schimburi de experiențe, practici școlare, tabere de vară/iarnă, școli de vară/iarnă și altele) la care vor participa copiii minori.

La 08 februarie 2023, Vasile Negru a depus acțiune reconvențională împotriva Tatiana Negru a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Vasile Negru, intervenient accesoriu Direcția pentru Protecția Drepturilor Copilului sect. Buiucani,

cu privire la desfacerea căsătoriei, stabilirea domiciliului copiilor minori, încasarea pensiei pentru întreținerea copiilor minori și autorizarea părăsirii teritoriului Republicii Moldova a copiilor minori.

În motivarea acțiunii a indicat că, motivul care stă la baza prezentei cereri de stabilire a domiciliului copilului minor **** cu dânsul, este faptul că își face griji pentru sănătatea lui fizică, psihică și emoțională. Tatiana Negru nu l-a dorit pe mezinul ****: după nașterea lui, timp de 3 ani, își acuza soțul că nu a protejat-o să nu rămână însărcinată. Posibil că aceeași atitudine să o fi avut și în cazul fiicei, ****. S-a simțit acut lipsa iubirii ei față de toți 4 copii.

Soția sa, Tatiana Negru, este o femeie cu identitate dublă: comportament bunicele în societate, în familie însă s-a comportat mizerabil. Nu și-a cruțat copiii și soțul, nu i-a iubit, nu i-a protejat, nu le-a creat un mediu prielnic de dezvoltare psiho-emoțională, etico-morală și intelectuală. Actualmente, dar și în trecut, pârâta nu se interesează de dezvoltarea etică, morală și intelectuală a copiilor minori, nu-i ajută, nu-i învață lucrurile elementare.

A indicat că Tatiana Negru îl privează de comunicare și colaborare cu minorii **** și ****. În opinia reclamantului, Tatiana Negru s-a comportat neomenește în căsnicie și nu a respectat regulile de conviețuire elementare, precum stima, respectul, grija. La fel și în rolul său de preoteasă a încălcat și cele șapte porunci dumnezeiești. Dacă va fi admisă cerința cu privire la desfacerea căsătoriei, reclamantul consideră că domiciliului copiilor minori urmează a fi stabilit cu dânsul.

Reclamantul a opinat că copii minori trebuie să beneficieze de posibilitatea de a circula peste hotare, iar ca soția să nu-i pună piedică în acest sens, prin nedorință și indisponibilitatea acesteia de a permite părăsirea Republicii Moldova fără acordul ei este necesar să fie autorizat părăsirea teritoriului Republicii Moldova de către copiii minori **** și ****, cu însoțirea tatălui, fără permisiunea adițională a pârâtei, Tatiana Negru.

Reclamantul, Vasile Negru a solicitat stabilirea domiciliului copilului minor ****, anul nașterii **** cu subsemnatul Negru Vasile, autorizarea părăsirii teritoriului Republicii Moldova de către copiii minori Damian anul nașterii **** și ****, anul nașterii ****, cu însoțirea lui Vasile Negru sau cu însoțirea unei alte persoane delegate de Vasile Negru, fără permisiunea adițională a Tatiane Negru, pentru o perioadă scurtă, la odihnă sau alte evenimente de agrement (excursii școlare, vizite culturale, schimburi de experiențe, practici școlare, tabere de vară/iarnă, școli de vară/iarnă și altele) la care vor participa copiii minori.

Prin hotărârea din 11 aprilie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a admis cererea de chemare în judecată depusă de Negru Tatiana. S-a desfășurat căsătoria încheiată dintre Vasile Negru și Tatiana Damaschin, încheiată la ****, de către Primăria ****, r-nul ****. S-a stabilit domiciliul copiilor minori **** și **** cu mama acestora Tatiana Negru. S-a încasat din contul lui Vasile Negru în contul Tatiane Negru pensia de întreținere a copiilor minori **** și **** într-o sumă bănească fixă, a câte 2500 de lei lunar, pentru fiecare, ce urmează a fi încasați de la data depunerii cererii în judecată 28 iulie 2021 – până la atingerea majoratului de către copii minori. În rest, cererea de chemare în judecată s-a respins,

ca neîntemeiată. S-a respins acțiunea reconvențională depusă de Vasile Negru, ca neîntemeiată.

La 28 aprilie 2023, Vasile Negru, reprezentat de avocatul Lilia Trohin, a declarat apel împotriva hotărârii din 11 aprilie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, solicitând casarea parțială a hotărârii, reexaminarea cauzei, cu emiterea unei decizii noi, prin care pretenția Tatiane Negru cu privire la încasarea pensiei de întreținere să fie admisă parțială și să fie încasată pensie de întreținere în mărime de 1200 de lei lunar pentru fiecare copil pînă la atingerea majoratului.

Prin decizia din 11 octombrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins cererea de apel depusă de Vasile Negru, reprezentat de avocatul Lilia Trohin, și s-a menținut hotărârea din 11 aprilie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

Pentru a decide astfel, Curtea de Apel Chișinău a notat că starea materială a părintelui sau opinia sa față de cuantumul pensiei de întreținere pe care urmează să o achite, nu este un factor esențial și primordial, deoarece acesta în orice circumstanțe, este obligat să asigure întreținerea copilului, necesară pentru o dezvoltare normală a acestuia. La stabilirea cuantumului pensiei de întreținere, instanța ține cont în primul rând de dreptul copilului de a beneficia de o întreținere corespunzătoare, precum și de interesele acestuia.

Instanța de apel a considerat întemeiat raționamentul instanței de fond cu privire la cuantumul pensiei alimentare dispuse spre încasare în mărime de 2 500 lei/lunar pentru fiecare copil în parte, deoarece pensia de întreținere nu poate fi limitată doar la satisfacerea necesităților minime a copilului, or, pe lângă minimul de existență mai sunt și cheltuieli legate de frecventarea instituției preșcolare/școlare, procurarea hainelor, a medicamentelor, cheltuieli strict necesare creșterii și evoluării psiho-emoționale echilibrate a copilului. Mai mult decît atât, la caz, domiciliul copiilor minori **** * și **** * s-a stabilit cu mama, astfel minorii se află la întreținerea și educația mamei care își exercită atât obligațiile patrimoniale, cât și nepatrimoniale, ce țin de creșterea și îngrijirea zilnică a copilului minor, precum și achitarea serviciilor comunale, procurarea produselor de igiena cît și a medicamentelor, la necesitate, care indubitabil suportă cheltuieli în acest sens.

Curtea de Apel Chișinău nu a reținut argumentele apelantului în sensul sensibilizării instanței cu faptul că ultimul nu este angajat oficial în câmpul muncii, iar instanța de fond nu ar fi luat în calcul acest aspect, or, instanța de fond, urmare a analizei circumstanțelor și în raport cu prevederile legale care determină modul de apreciere a cuantumului pensiei de întreținere a copiilor minori, ținînd cont de interesul superior al copiilor, a apreciat corect proporționalitatea cuantumului pensiei de întreținere care urmează a fi încasată pentru fiecare copil în parte.

Instanța de apel a învederat că, părinții sunt responsabili în mod egal pentru creșterea și educarea copiilor comuni, mai mult decît atât, nici un părinte nu ar avea dreptul moral să se eschiveze de la responsabilitățile sale în acest sens, invocând lipsa sau insuficiența resurselor financiare.

La 02 ianuarie 2024, Vasile Negru a depus recurs împotriva deciziei din 11 octombrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, solicitînd admiterea acestuia, casarea parțială a deciziei contestate și a hotărârii din 21 noiembrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru în partea admiterii integrale a pretenției cu privire la încasarea pensiei de întreținere și în partea această să fie emisă o nouă decizie prin care să

încasată pensie de întreținere în mărime de 1200 de lei lunar pentru fiecare copil pînă la atingerea majoratului.

În motivarea cererii de recurs, cu reiterarea motivelor de fapt și de drept anterior expuse, recurentul a invocat că nu este de acord cu hotărîrea contestată, deoarece instanța ierarhic inferioară la adoptarea acesteia nu a constatat și elucidat pe deplin circumstanțele care au importanță pentru soluționarea cauzei, a aplicat eronat normele de drept material și procedural.

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărîrii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Cu referire la termenul de depunere a recursului, instanța de recurs menționează că, Curtea de Apel Chișinău a pronunțat dispozitivul deciziei la 11 octombrie 2023.

La 14 decembrie 2023, Curtea de Apel Chișinău a expediat, prin intermediul poștei electronice, recurentului, copia deciziei integrale din 11 octombrie 2023, fapt ce se confirmă prin extrasul din poșta electronică anexată la materialele cauzei (vol. I, f.d. 226).

Astfel, recursul declarat de Vasile Negru, la 09 februarie 2024, se consideră depus în termen.

La 29 aprilie 2024, Curtea Supremă de Justiție, prin intermediul poștei electronice, a expediat în adresa intimaților, copia recursului declarat de Vasile Negru, împotriva deciziei din 11 octombrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, creând astfel participanților la proces condiții egale de a cunoaște modul de derulare a procedurii în recurs, cât și le-a acordat, întru asigurarea respectării principiilor contradictorialității și disponibilității în drepturi, posibilitatea de depunere a referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire anexată la materialele dosarului.

Până la examinarea admisibilității recursului, intimații nu și-au valorificat drepturile sale procedurale și nu au depus referință.

Examinând temeiurile invocate în recursul depus de Vasile Negru, îl consideră inadmisibil, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă, recursul este admis dacă:

a) interpretarea legii din hotărîrea contestată este contrară jurisprudenței uniforme a Curții Supreme de Justiție;

b) prin admiterea recursului, se schimbă sau se consolidează jurisprudența Curții Supreme de Justiție;

c) a fost admis neîntemeiat un apel introdus tardiv sau a fost respins ca fiind tardiv un apel depus în termen;

d) hotărîrea sau decizia vizează drepturile persoanei care nu a fost atrasă în proces;

e) hotărîrea sau decizia este arbitrară ori se bazează în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor;

f) instanța nu a fost compusă potrivit legii sau hotărîrea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Temeiurile menționate la alin.(1) lit. d)–f) pot fi invocate în recurs doar dacă au fost invocate în apel sau dacă încălcarea a avut loc în instanța de apel.

Verificând motivele de casare, invocate în recursul depus de Vasile Negru, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție atestă că acestea nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă în vigoare la momentul depunerii recursului și nu relevă existența temeiurilor de declarare a recursului ca fiind admisibil, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate, deoarece a indicat temeiuri în vigoare până la 01 septembrie 2023, însă potrivit art. 442 alin. (1) din Codul de procedură civilă, judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs, legalitatea hotărârii contestate prin prisma temeiurilor prevăzute la art. 432.

La caz, Completul de judecată atestă că temeiurile invocate de către recurent în recurs nu se încadrează în prevederile art. 432 din Codul de procedură civilă, în vigoare de la 01 septembrie 2024.

Drept urmare, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că recursurile exercitate conform Secțiunii a II-a au caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În conformitate cu art. 433 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (1).

Potrivit jurisprudenței CtEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că, recursul declarat de Vasile Negru conține obiecții de fapt și de drept, similare celor expuse anterior în cadrul examinării cauzei, care au fost analizate de către instanța de apel, fiind apreciate corespunzător.

În consecință, nu există aparența unei încălcări a dreptului recurentului la soluționarea tuturor argumentelor cu privire la judecarea cauzei în apel, în modul în care este garantat de art. 6 § 1 al Convenției.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează faptul că dezvoltarea recursului trebuie să cuprindă o motivare corespunzătoare, în sensul arătării cu claritate a acelor critici, care sunt de natură a învedera netemeinicia hotărârii și care se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă. Nu este suficientă simpla expunere a circumstanțelor faptice ale cauzei, fiind necesară motivarea recursului cu indicarea motivelor de netemeinicie pe care se bazează, precum și dezvoltarea lor. Motivarea recursului însemnând nu doar exprimarea nemulțumirii față de actul de dispoziție pronunțat în apel, ci expunerea tuturor motivelor pentru care, din punctul de vedere al părții, instanța a pronunțat o hotărâre neîntemeiată. Recursul nu se poate limita la o simplă indicare a textelor de lege, ci implică determinarea greșelilor imputate instanței de apel și o minimă argumentare a criticii în fapt și în drept, precum și indicarea probelor pe care se bazează aceste critici.

Drept urmare, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că argumentele invocate de către recurent nu pot constitui temei de admisibilitate a recursului, și respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

În circumstanțele menționate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de Vasile Negru.

În conformitate cu art. 432 alin. (1), art. 433 alin. (1) lit. a), art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Vasile Negru, împotriva hotărârii din 11 octombrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă intentată la intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Tatiana Negru împotriva lui Vasile Negru, intervenient accesoriu Direcția pentru Protecția Drepturilor Copiilor Buiucani, cu privire la desfacerea căsătoriei, stabilirea domiciliului copiilor minori, încasarea pensiei pentru întreținerea copiilor minori și autorizarea părăsirii teritoriului Republicii Moldova a copiilor minori, și acțiunii reconvenționale depusă de Vasile Negru împotriva Tatiane Negru, cu privire la desfacerea căsătoriei, stabilirea domiciliului copiilor minori, încasarea pensiei pentru întreținerea copiilor minori autorizarea părăsirii teritoriului Republicii Moldova a copiilor minori.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecător

Stela Procopciuc

Judecători

Ion Malanciuc

Mariana Ursachi